

SUCCESVOL JAAR RIJKSMUSEUM

Rijksmuseum

Door Frank Maas

Daar zaten we, op de fiets naar het Rijks. Kleinzoontje van 7 achterop. De tunnel onderdoor, fiets wegzetten en naar binnen. Hij gratis, ik met mijn museumkaart ook. Lekker. Hij vond de hal al bijzonder, zo groot. Kom op, we gaan naar de eregalerij, zei ik. De marmeren trappen op, het glas in lood op de tweede verdieping, de drukte in de galerij. Ik had hem verteld over de Nachtwacht en die wilde hij ook zien.

Er stond een massa voor en ik aarzelde. Maar hij kon zich er makkelijk tussendoor wurmen en ik achter hem aan. Slim! Het grote schilderij maakte indruk, dat zag ik. Uitleggen dat de nachtwacht een soort politie was van heel vroeger. De lansen, het lantaarnmeisje, kapitein Cocq (haantje!) en zijn luitenant, de tamboer, een musket: het grote schilderij maakte indruk. Dat zag ik wel. Maar de concentratieboog was niet heel groot. We gingen via via naar de harnessen, zwaarden en scheepsmodellen. Wat was er veel daarvan, ik was het vergeten. Kostelijk die bewegende digitale figuurtjes op een van die schepen. We namen foto's bij de reuzenpanda's en gingen naar het restaurant waar het appelgebak met slagroom grotere indruk maakte dan de kunst. Hij vond het heerlijk. Daarna nog even naar de museumwinkel waar hij na lang zoeken toch de koelkastmagneet met de repro van de Nachtwacht koos. Voor zijn moeder. Het was een fijne middag. Volgende keer naar de dino's in Leiden.

THEMA: FAVORIETE MUSEA

- 2 – Scheepvaart Museum Amsterdam
- 3 – IJmuider Zee-en Havenmuseum
- 4 – Gerard van de Rijp
- 5 – Giacometti in Voorlinden
- 6 – Museum 't Fiskershûske, Moddergat
- 7 – Het Joods Museum Berlijn
- 8 – De schatten van het Penn Museum
- 9 – Column: Stilleven
- 10 – Dit is geen Cobra
- 11 – Ja, die junimaand
- 12 – Uit de kerkenraad
- 12 – Onze gastpredikanten
- 13 – Gemeente in beweging
- 14 – Collectebestemmingen
- 15 – Agenda
- 15 – Concert Club Classique
- 16 – Kerkdiensten

's Lands Zeemagazijn met de timmerwerf, 1700, Joseph Mulder

Scheepvaart Museum Amsterdam

Door Wim de Vries Lentsch

Favoriete musea zijn voor mij het stedelijk en rijksmuseum, maar speciaal het scheepvaartmuseum heeft mijn bijzondere belangstelling. Ook wel logisch gezien mijn afkomst uit de jachtbouw. Bovendien zijn de archieven van de werven de Vries Lentsch daar opgeslagen, en kan men kopieën van bouwtekeningen verkrijgen.

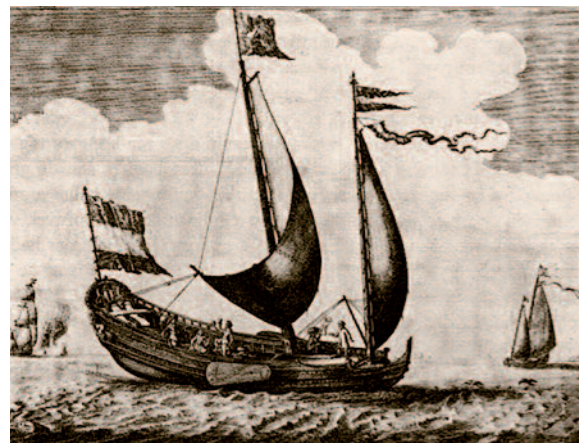
Oorspronkelijk (1922) was het Scheepvaart Museum aan de Cornelis Schuytstraat gevestigd. Sinds 1973 is het museum ondergebracht in 's Lands Zeemagazijn aan het Oosterdok. Dit imposante gebouw is als 17e eeuwse pakhuis ontworpen als magazijn voor de Admiraliteit van Amsterdam. Het is het grootste nog bestaande pakhuis uit de 17e eeuw. Het vierkante gebouw heeft een overdekte binnenplaats. Het wordt behalve als museum ook voor lezingen, feestelijke bijeenkomsten, inwijdingen van jachten gebruikt.

Het museum bewaart één van de grootste en belangrijkste maritieme collecties ter wereld en bevat o.a. schilderijen, scheepsmodellen, navigatie-instrumenten en zeekaarten. De tentoonstelling omvat een vaste collectie, die altijd te bezoeken is en een wisselende collectie die tijdelijk te zien is. Tot de vaste collectie behoren o.a.: de Republiek aan Zee, de Solebay wandtapijten (slag bij Solebay), cartografie, navigatie-instrumenten, scheepsornamenten, de Jachtmodellen en de koningssloep. Deze twee laatste bezoek ik graag. De Jachtmodellen tonen een interessant beeld van de ontwikkeling van jachten door de eeuwen heen. Van Speeljacht 17e eeuw tot Superjacht 21e eeuw.

De koningssloep is zeer de moeite waard om te bekijken. Niet alleen vanwege de sierlijke rompvorm, maar ook om de prachtige met bladgoud beklede

ornamenten. Het is jammer dat dit maritieme pronkstuk niet meer in gebruik is bij officiële aangelegenheden met leden van het Koninklijk Huis. Tot de vaste collectie behoren het voor het gebouw afgemeerde VOC-schip en het stoomschip Christiaan Brunings.

Recente tentoonstellingen nu o.a. Food for Thought, een vogelvlucht door de wereld van ons voedsel. Redders op Zee, een overzicht van 200 jaar reddingen van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij. Wie op de hoogte wil blijven van alle activiteiten kan lid worden van de vereniging Nederlands Historisch Scheepvaart Museum.

Speeljacht 17e eeuw

IJmuiden Zee- en Havenmuseum

Door Kees Blokland

Via een tip van zoon Matthijs ontdekten we nogal onverwacht in IJmuiden het Zee- en Havenmuseum. Eigenlijk had ik er nog nooit van gehoord, en dat terwijl ik toch 10 jaar zo ongeveer in de achtertuin gewerkt heb. Samen met kleinkinderen Casper en Nora gingen Nelleke en ik onbevangen op bezoek, en werden echt heel positief verrast.

Het museum laat de verschillende facetten van deze relatief nieuwe stad (1875 eerste steenlegging) in context goed zien: de aanleg van het Noordzeekanaal, de ontwikkeling van IJmuiden, de visserij, het loodswezen, de KNRM, sleepvaart, heuse scheepsmotoren, rederijen uit Amsterdam, industrie (Hoogovens!) in Velsen, radio en telegrafie aan boord.

In de radartoren kan je de werking van radar en A.I.S. zien, en ook krijg je een prachtig uitzicht over de havens. Met helder weer zie je schepen op en windmolens in de Noordzee, een cadeautje!

In het buitenmuseum liggen reddingsboten en een kotter, de UK27, waarin iedereen aan het roer kan staan, dat vinden stoere kids leuk. Daarnaast is er een smederij en kuiperij, en allerlei objecten uit de visserij.

Er is veel mogelijkheid om 'mee te doen', zoals een duikerpak aantrekken (zie foto), communiceren vanaf de brug door buizen, pompen, knopen leggen, in een reddingscapsule kruipen, etc.. Niet alleen kijken, ook vastpakken, ruiken en horen, het kan allemaal. Het graven van het Noordzeekanaal, dat er voor de

huidige generatie als vanzelfsprekend ligt, vroeg veel zwaar handwerk. De kanaalgravers moesten het doen met de hand, schop en kruiwagen, en ze leefden in plaggenhutten in de duinen, onder miserabele omstandigheden. Dit is goed inzichtelijk gemaakt met een film, foto's en allerlei attributen, waaronder een plaggenhut. Sociale geschiedenis in een ander jasje, niks thuiswerken vanuit je laptop.

Er is ook een zaal met schilderijen: zee- en havengezichten, waar mijn Schiedamse hart sneller van ging kloppen. En ja, er is ook goed aandacht gegeven aan het Hoogovenbedrijf, waar ik heb mogen werken, dat heel bepalend was voor de omgeving en infrastructuur.

Door de KNRM is een film gemaakt met beelden van een moeilijke reddingsoperatie, die staat nog op ons netvlies.

Echt een aanrader, voor 2 of 3 generaties samen, de kinderen komen volop aan hun trekken, zeker ook die van 76 jaar en ouder. Casper en Nora hebben het de neven en nichten aangeraden, en dat zegt wat!

Gerard van de Rijp
in zijn tuin, ca. 1700
Anoniem
Olieverf op doek, 81 x 98 cm

INTERNATIONAAL ERKEND TUINKUNSTENAAR VAN DE GOUDEN EEUW

Gerard van de Rijp

Door Franz Kalab

Gerard van de Rijp leefde 1670 tot 1735. In de 18e eeuw hing men schilderijen uit familiebezit op in de Regentenkamer van het Rijpenhofje aan de Rozengracht.

Het tuinportret van de doopsgezinde tuinkunstenaar belandde tussen werken van Govert Flinck (1615-1660) en Christoffel Lubienietzky (1659-1729). In 1839 vermeldt en notulenboek negen schilderijen. In 1876 noteert A.D. de Vries over het schilderij: *7. Portret van Gerard de Rijp, wandelende in zijn, in 18e eeuwschen smaak aangelegden tuin.*

De notitie hint naar smaakverschillen over tuinen tussen de 18e en 19e eeuw. In 1899 kwam het schilderij naar het Rijksmuseum. Een label van het Rijksmuseum Amsterdam op de achterkant van de lijst vertelt:

Kunstenaar: Holl. School, laat 17de eeuw

Titel: Gerard van de Rijp

Bruikleen van: Diakenen van de VDGA

Een prominente plaats kreeg het schilderij in 1988 in het Rijksmuseum Het Loo en in 1989 bij Christie's Londen in de tentoonstelling *'De Gouden Eeuw van de Hollandse Tuinkunst'*.

Hoogleraar Eric de Jong, kenner van de Nederlandse tuinen van de Gouden Eeuw, kijkt naar hoe men in een cultuur omgaat met natuur:

Bescheiden staat de doopsgezinde Gerard van de Rijp terzijde in zijn stadstuin. Het anonieme schilderij is een uniek document. Schilderijen die op zo'n intieme en persoonlijke wijze een zeventiende-eeuwse stadstuin met eigenaar portretteren zijn zeldzaam.¹

De Jong vermeldt in de catalogus bij de tentoonstelling de 'Kerkeraad van de VDGA' als 'bruikleengever' en bespreekt de afgebeelde tuin liefdevol en zorgvuldig tot in details. Hij concludeert dat Gerard van de Rijps 17e eeuwse tuinportret een werkelijke tuin weergeeft en in cultuurhistorische context zijn plaats heeft en zijn waarde bewijst.

De locatie van de tuin is onbekend. Over tuininrichting, formaat, compositie, perspectief, lichaamshouding en symboliek wellicht op een ander moment meer.

Lit.: J. D. Hunt, *The Dutch Garden in the Seventeenth Century*

Dumbarton Oaks, *Colloquium on the History of Landscape Architecture, XII*

Dumbarton Oaks Washington D. C. 1990

¹ Erik de Jong, (VU), In: J. D. Hunt en R. Williams, Ed. *Journal of Garden History*, V. 8, Nr. 2 & 3, *De Gouden Eeuw van de Hollandse Tuinkunst*, pp 126v, Thoth, Amsterdam 1988

Giacometti in Voorlinden

Door Essemie van Dunné

*Alberto Giacometti,
photograph by Yousuf Karsh, 1965*

Al decennia ben ik Giacometti-gevoelig. Als ik werk van hem zie, word ik ernaartoe getrokken en blijf ik kijken. Twee jaar geleden bezocht ik de tentoonstelling Picasso-Giacometti in Voorlinden.

Alles was prachtig. Het meest werd ik zoals altijd geraakt door de kenmerkende beelden van Giacometti. Maar dit keer ook door een schilderij van hem, Caroline en Iarnes. Ik heb steeds het idee dat Giacometti maar één ding wil, en dat is de kern van wie en wat hij ziet vastleggen. Het zal zijn wat elke kunstenaar wil. Ach misschien is het zo dat wat Giacometti als kern ziet, dat dat een antwoord is op mijn verlangen naar die zelfde kern.

Museum 't Fiskershûske in Moddergat

MIJN FAVORIETE MUSEUM: **'t Fiskershûske in Moddergat**

Door Thijs van Hoogstraten

Wie vanuit Holwerd langs de dijk fietst, langs de kwelders en de Waddenzee, langs Ternaard en langs Wierum, die zal er voorbijkomen: het plaatsje Moddergat. Ooit was daar een vissersvloot, die in 1883 jammerlijk werd getroffen door een grote storm. 83 vissers verloren het leven

Dat verhaal wordt daar verteld in mijn favoriete museum, 't Fiskershûske, en nog veel meer. Wij kwamen er ooit op een fietstocht langs, weggestopt achter de grote Waddendijk. Het verhaal van de vissers, voor en na die grote storm, wordt er beeldend verteld. Een paar van hun kleine huisjes zijn te bezichtigen.

Mijn favoriete stuk uit de collectie?
Dat is een subtiel paar dameshandschoenen, gemaakt van heus vissenleer. Hier helaas zonder plaatje. Daarvoor moet u er zelf heen. Liefst met de fiets, onder de grote einder. Tegenwind zal uw deel zijn, maar echt, het is de moeite waard, dat kleine museum in Moddergat. IJsjes 100 meter verderop, wadlopen kan er ook.

*www.museummoddergat.nl
Fiskerspaad 4-8a, Moddergat*

Het Joods Museum Berlijn

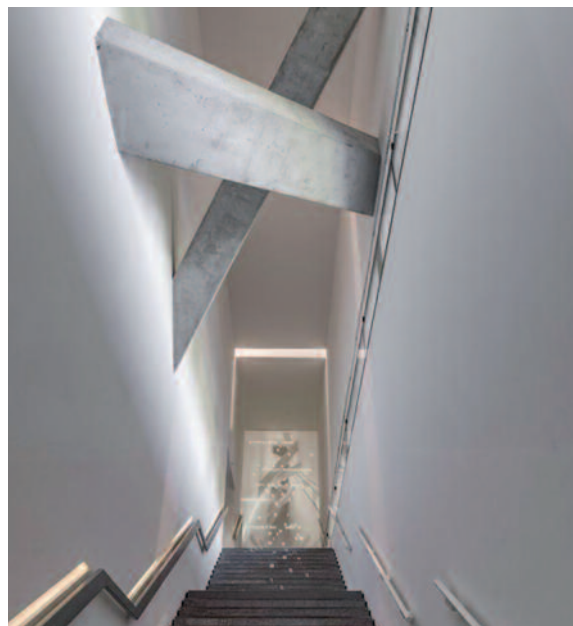
Joke van der Heide

Als ik Berlijn bezoek wil ik elke keer weer naar het Joods Museum. Het is een plek die op verschillende manieren raakt; de architectuur doet fysiek iets met je. De gangen in het gebouw zijn scheef en kunnen je duizelig maken en de grote lege ruimte die de donkerte van de Holocaust verbeeldt maakt je hulpeloos en nietig.

Van boven af gezien zijn de verschillende onderdelen van het museum gebouwd als een soort bliksem-schichten die je verder op allerlei manieren weer terugziet in het gebouw. Ik zie ze als een soort scheuren in de geschiedenis.

Van de bovenste verdieping naar onder loop je door de geschiedenis en cultuur van de Joodse bevolking in Berlijn. Het deel van de nazitijd bezorgt me elke keer de rillingen. Vooral de vitrines waar een foto staat van een mens met daarbij wat persoonlijke en toch ook alledaagse bezittingen: een pen, een boek, een naaisetje. Een kort verhaal met de naam van die persoon, de geboortedag en -plaats en de sterfdag en de plek van overlijden met daarbij een van die namen die voor altijd aan het onvoorstelbare zijn gekoppeld; Auschwitz, Sobibor, Treblinka.

De stad Berlijn kijkt haar geschiedenis met haar monumenten en dit museum wel echt in de bek.

Foto's uit de editie van 1931. Op internet veel meer afbeeldingen op de website van de betreffende musea.

De schatten van het Penn Museum

Door Mieke Krebber

Enige tijd geleden kocht ik op de markt in Zwolle bij een boekenstalletje *Ur der Chaldeeën, de stad van Abraham... naar het Engelsch van C Leonard Woolley, vrij bewerkt door H.W. Obbink... (1931)*.

Woolley was de leider van een opgravingsexpeditie van het British Museum en het Museum of the University of Pennsylvania in het gebied van Ur, ten zuiden van de Eufraat, in de jaren '20 van de vorige eeuw.

De vondsten dateren uit 3500-3000 v.Chr. Er werd o.a een begraafplaats opgegraven met kostbaarheden die men aan de doden meegaf. Het boek geeft een uitgebreide beschrijving van de methoden van graven met schep en bezem, van de plaatsen waar is gezocht naar overblijfselen en de voorwerpen die gevonden zijn.

Uiteindelijk zijn de vondsten verdeeld over het British Museum, het Penn Museum en het Iraqi Museum in Bagdad. Als het origineel in het ene museum te bewonderen is, hebben de twee andere musea een replica.

Na het Doopsgezinde Wereldcongres in Harrisburg in 2015 maakten Ate, die toen al in Californië woonde, en ik een tour door Pennsylvanië. We bezochten een Amish dorp, Philadelphia en Ate zwom in de Atlantische oceaan aan de Amerikaanse kant.

In Philadelphia gingen we natuurlijk naar het museum met de Bill of Rights en voor mij naar het Penn Museum. Terwijl Ate een demonstratie uitpellen van een mummie bijwoonde zocht ik de schatten uit Ur op. De helm met gaatjes in de oren om beter te kunnen horen is een replica, maar de hoofdtooi van de 'hofdame' is het originele exemplaar. En de bok verward in een struik deed denken aan het verhaal van het offer van Abraham en de ram met zijn horens verstrikt in de struiken.

In dergelijke musea besef je steeds weer dat de cultuur aan de oevers van Eufraat en Tigris veel ouder is dan onze cultuur in de Rijndelta.

Stilleven

Door Karen Lammers

In Bologna is het werk van Giorgio Morandi, een Bolognese schilder, te zien in het Museo Morandi. Eerst was het museum gevestigd in het Palazzo d' Accursio, en daar heb ik zijn schilderijen voor het eerst gezien. Nu is het museum elders in de stad gevestigd, in Via Minzoni 14, las ik. In Via Fondazza 36 is het Casa Morandi, het huis waar Morandi woonde en werkte. Zijn studio is er te zien. Ik herinner me er de collectie vazen, kruiken en potten, die hij met zorg bij elkaar had verzameld en die in zijn werk terug te zien zijn.

Mensen vormen zich snel allerlei meningen omtrent diegenen die niet aan een algemeen verwachtingspatroon voldoen en hun persoonlijk leven voor zich houden. Over Morandi doet het verhaal de ronde dat hij als een kluizenaar zou hebben geleefd in Bologna in volledige toewijding aan de schilderkunst. In een prachtige uitgave van het Museo d'Arte Moderna di Bologna worden deze verhalen aan de hand van een aantal interviews met Morandi genuanceerd. Zeker, hij leefde voor de schilderkunst maar niet als een kluizenaar afgesneden van de wereld. Al op jonge leeftijd was hij zeer geïnteresseerd in de schilderkunst en nam hij kennis van de nieuwe ontwikkelingen in de Franse kunst, onder andere het impressionisme en het kubisme. Later ontwikkelde hij ook grote belangstelling voor het werk van oude meesters, zoals

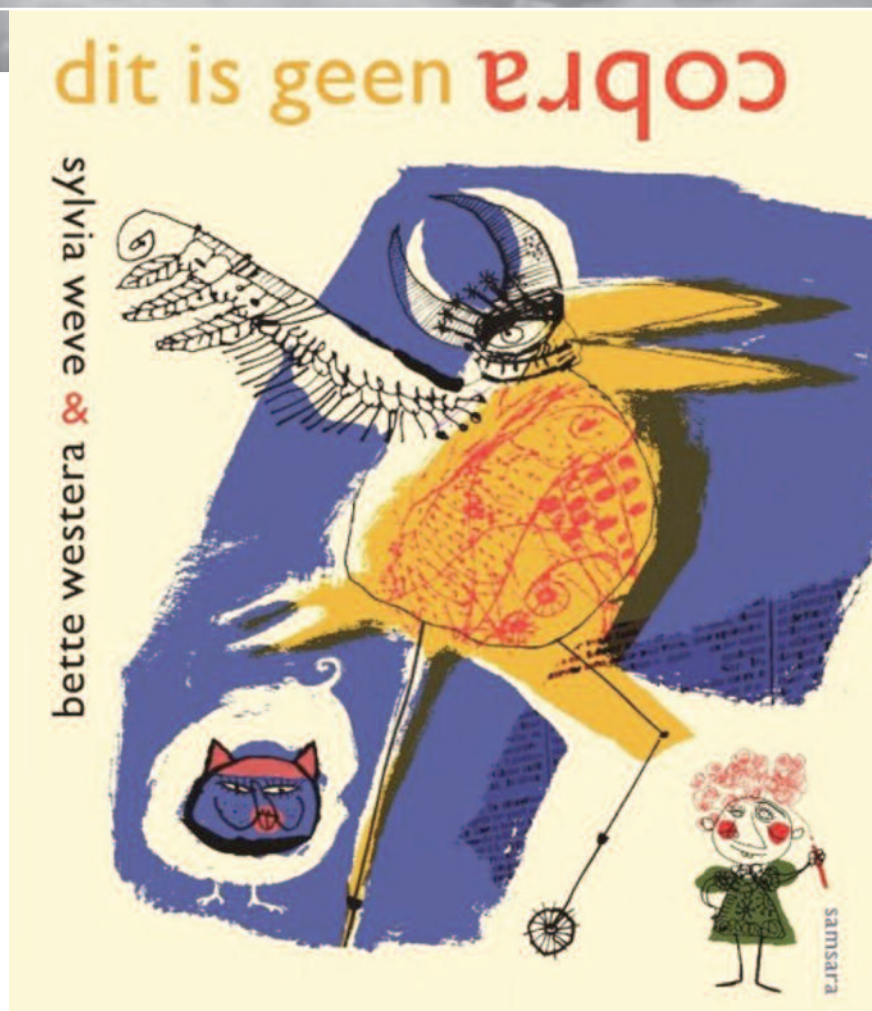
Chardin en Vermeer. Wanneer een interviewer stelt dat zijn eerdere werken een minder persoonlijke stijl hebben, vertelt hij daarover 'de vroege werken van een kunstenaar zijn bijna altijd oefeningen om hem de grondbeginselen van de stijl van een oudere generatie kunstenaars te leren, totdat hij voldoende tot wasdom gekomen is om zijn eigen stijl te ontwikkelen. Vandaar dat in mijn vroege werken (1912-1916) herkenbare invloeden te vinden zijn van de vroege Parijse kubisten en bovenal van Cézanne.' Hij begaf zich inderdaad zelden buiten Bologna en bezocht slechts een paar keer tentoonstellingen in Zwitserland. Zijn schilderijen zagen meer plekken op de wereld dan hij. Toch, hij had als jongeman graag willen studeren in Parijs, maar het ontbrak aan middelen en later was hij teveel in beslag genomen met lesgeven en familie.

Hij is, zegt hij, 'een schilder van het type stilleven dat een gevoel van rust en discretie ademt', gemoedstoestanden die hij zeer waardeert. Zijn stillevens, in warme pasteltinten geschilderde vazen en potten die in steeds andere opstelling vereeuwigd werden, hebben een diepte en bewegelijkheid die zich onttrekt aan welke uitleg dan ook. Morandi, contemplatief van aard, probeerde het wezen der dingen te vatten. Hij zegt er ongeveer dit over: 'Zoals Galileo zei, is de natuur, dat wil zeggen de zichtbare wereld, geschreven in tekens die anders zijn dan ons alfabet, namelijk in geometrische figuren. Deze gedachte van Galileo sterkt mij in mijn al lang bestaande overtuiging dat gevoelens en beelden die de zichtbare wereld, die een wereld van vormen is, oproept, slechts met grote moeite of misschien helemaal niet met woorden uitgedrukt kunnen worden. Deze gevoelens liggen niet in de sfeer van alledaagse genegenheden of belangstellingen, maar worden bepaald door vormen, kleuren, ruimte en licht.'

Als u mijn geliefde stad Bologna, 'la Rossa, la Grassa, la Dotta', mocht bezoeken, geniet dan van haar delicatessen, ervaar haar schoonheid, bezoek haar Universiteit, de oudste van Italië, bekijk er de schilderijen van Morandi, en, groet haar van mij.

Foto: Leo Lionni

Dit is geen Cobra

Door Albertine Wendte-Voncken

“De klas van Marie kreeg tekenles van juffrouw de Zwaan. Ze droeg sombere jurken met vage figuurtjes en liet Marie kleurplaten kleuren. Steeds dezelfde, tot het haar lukte om nergens over de lijntjes te gaan. Pas dan mocht ze een nieuwe met dunnere lijntjes.” Marie is door haar ouders weggebracht naar de Ambassade voor Kinderen met Waarnemingsproblemen en Aanpassingsmoeilijkheden in Amsterdam. Daar zal ze les krijgen in hoe je écht hoort te tekenen: precies zoals het hoort, binnen de lijntjes en met de goede kleuren. Marie tekent liever haar kanaries niet geel met een roze snaveltje, maar paars met wielen in plaats van poten, maar dat is niet de bedoeling van de Ambassade. Gelukkig leert ze Kris kennen en komt ze in aanraking met Bram, die haar haar eigen creativiteit laat vinden.

Het gouden duo Bette Westera en Sylvia Weve heeft zelf ook een nieuwe bron van creativiteit aangeboord. Zij maakten onder andere “Ik leer je liedjes van verlangen en aan je apenstaartje hangen” en “Zo voelt dat” maar vooral zijn ze bekend van de bekroonde boeken: 'Doodgewoon' en 'Uit Elkaar' die ieder meerdere prijzen wonnen en in elke boekenkast horen te staan. Bette Westera is sowieso een van mijn favoriete schrijvers. Als ik een tekst lees, zeker van een gedicht en denk “wat loopt dat lekker” dan is het vaak van Westera, zo ook het citaat waarmee ik begon. Ook voor dit boek kreeg Westera trouwens een zilveren griffel.

Sylvia Weve heeft ook een zeer eigen tekenstijl die de tekst versterkt en soms extra informatie geeft. In alle boeken

waar ze samenwerken past Weve haar stijl van illustraties aan en voorziet zo het boek van een diepere laag. Voor in dit boek heeft Weve geput uit de CoBrA stijl, die ontstond in de tijd waarin dit boek zich afspeelt en op die manier ernaar verwijst zonder dat dat in de tekst gebeurt.

In dit boek zijn Weve en Westera allebei ver buiten de lijntjes gegaan. Westera heeft de tekst nu eens niet op rijm gezet, wat zij meestal doet, en naast het verhaal over Marie zijn er stukken tekst met achtergrondinformatie, soms zinnig en soms onzinnig. Ook met de illustraties en in de vormgeving zijn ze helemaal losgegaan. Het boek begint met een redelijk normale lay-out, waarbij het verhaal op het bovenste deel van het blad staat en de informatie eronder

in een andere kleur. Na een aantal bladzijden kantelt het verhaal en komt Marie in het atelier van Bram, waar ze haar eigen creativiteit ontdekt en dan kantelt ook de leesrichting van de tekst en de platen en moet je het boek zelf kantelen om het te kunnen lezen. Even verderop staan de tekst en illustraties zelfs op z'n kop, ook weer passend bij de inhoud van het verhaal.

Ik vind voorspelbaarheid heerlijk, dus ik was even van mijn à propos toen ik het boek voor het eerst las, maar bij het herlezen merkte ik elke keer wat nieuws op, zowel in de illustraties als in de tekst, eigenlijk veel leuker dan een standaardverhaal dat makkelijk wegleest. Dus naast een vermakelijk prentenboek om voor te lezen (vanaf een jaar of zes), levert dit ook een bron van langduriger plezier voor de volwassen (voor)lezer.

Ja, die junimaand

Door Thijs van Hoogstraten

Het is niet zo, dat we elke maand in idA terugblikken op de maand ervoor. We zouden dan misschien toch teveel blijven steken in de gebeurtenissen op het dorp. Maar voor afgelopen maand juni mag wel een uitzondering worden gemaakt. Tweemaal achter elkaar was er 'geen dienst' in de Singelkerk, en dat komt waarachtig maar weinig voor.

Op *zondag de 9e juni* trof de gemeente elkaar op het mooie terrein van de waterpadvinders (beter: zeeverkeners) 'Elfregi' aan de Nieuwe Meer. Een frisse zomerdag. We hoorden Essemie van Dunné vertellen over David en Goliath, over angst en zelfvertrouwen, met Dick Klomp als begeleider op zijn prachtig kistorgeltje. En natuurlijk was er weer een mooie potluck lunch, en sprongen kinderen en een enkele volwassene het koude water in, beschenen door de vroege zomerzon. Een vertrouwde aanblik.

De zondag daarop, *zondag 16 juni* namen we als gemeente deel aan de 'gemeenteberaadslag' op Mennorode, georganiseerd door de ADS. De kerkenraad had zelfs een bescheiden bus voor ons gehuurd. Het was een feestelijke dag met ca 250 zusters en broeders uit het hele land. Die begon met een viering en een overweging van ds. Marijn Vermet (Den Haag) over het lichaam en de leden (Paulus aan de Korinthiers hfst. 12); we zijn onderweg, maar we zijn er ook al, we horen er al bij. Workshops waren er, onder meer over verhalen vertellen en klimaat, een prachtige lunch, een toespraak van de preker-activist Rikko Voorberg, met kuif. 'Doe het gewoon', was zijn motto. De deelneming uit Amsterdam was deze keer nog bescheiden, maar het was goed om onze verbinding met "het land" toch nog eens te onderstrepen.

De zondag daarna, *23 juni* konden we weer ons hart ophalen in het eigen huis, als gastheer van de EBG, die royaal was opgekomen. De preek van EBG-ds. Tobias Bucholz ging over Samuel 24, Saul en David, doe goed aan je tegenstander, met een combikoor van Koningskerk en Singelkerk, een bijzondere ervaring voor iedereen. Een geanimeerde dienst was het, en een mooie vriendschap is dit toch.

En toen hadden we nog, *de zondag van de 30e juni*, de Algemene Ledenvergadering. De stand van onze gemeente werd met aandacht doorgesproken. En ook met dankbare voldoening, over alles dat in doopgezind Amsterdam gaande is, onder de hoede van de kerkenraad, met steun van medewerkers en vrijwilligers. Het jaarverslag wordt elk jaar omvangrijker, nu zelfs tot 47 pagina's.

Kortom: het was bij ons in juni 'work in progress' en geen 'favoriet museum'. Daarover gaat het op andere plaatsen in deze zomer-idA.

Uit de kerkenraad

Uit de kerkenraad 13 juni

In deze vergadering waren Norma van den Berg en Ernst Gülscher namens de Stichting beheer te gast. De afronding van de stukken voor de komende Algemene Leden Vergadering stond centraal. Uiteraard is ook gesproken over de samen-werking en de plannen voor het komende jaar. Er is afgesproken om elkaar regelmatig te spreken, bijvoorbeeld 2 à 3 keer per jaar. Immers; inhoudelijk beleid kan niet zonder een financiële onderbouwing en een begroting en uitgavenplanning kunnen niet zonder een beleidsonderbouwing. Alle reden dus voor meer gezamenlijk overleg!

Als kerkenraad konden we terugblikken op een geslaagde gemeentedag op Elfregi. De dienst was goed bezocht, met een activiteit tijdens de dienst met muisstille kinderen.

Over twee jaar zal er weer een buitendag komen, maar wel zo gepland dat de Singelkerk niet opnieuw twee zondagen achter elkaar dicht zal zijn.

Verder is het verslag dat over het afgelopen jaar is gemaakt, doorgenomen. Het deed goed te zien dat er weer zoveel positieve initiatieven waren. En wát stimulerend dat we groeien. Stap-voor-stap weliswaar, maar toch groei. Ontzettend blij zijn we daarmee. We zien het als waardering voor de mooie diensten, kringen, activiteiten, muziek en sfeer.

De plannen voor het komende seizoen staan in de steigers, maar eerst lassen we een rustperiode in. Dit was daarom de laatste kerkenraadsvergadering van dit kerkjaar. In september pakken we de draad weer op.

Onze gastpredikanten

Door Thijs van Hoogstraten

Wie een blik werpt op de agenda van onze zondagsdiensten ziet daarop, zoals elke zomer, weer veel namen van bezoekende predikanten. Gast-predikanten, zij blijven onmisbaar om – naast onze vaste predikanten – het preekrooster helemaal rond te krijgen. Vaak bekend, soms onbekend. In dit stukje maken we even een rondje langs de velden, zoals dat wel wordt genoemd. Dat leek de idA redactie nu eens een goed idee.

Op **21 juli** gaat bij ons voor **Jeanet van Woerden**. Voor velen van ons nog een vertrouwd gezicht. Tot 2011 was zij predikant in onze gemeente. Als emeritus zien en horen we haar nog regelmatig.

De zondag daarop, **28 juli**, zien en horen wij **Marius van Hoogstraten**, filosoof-theoloog. Hij was ooit voorganger in de Mennoniten-gemeinde in Hamburg, verder is hij nu verbonden aan het Doopsgezind Seminarie, als onderzoeker/docent bij de wisselleerstoel vrijzinnige theologie. Hij woont in Frankfurt (Dld), zijn wortels liggen in Amsterdam, ook in onze gemeente.

Dan volgt op **4 augustus** het vertrouwde gezicht van **Jaap Klanderman**. Ook hij was lange jaren onze predikant, tot hij in 2006 met emeritaat ging. Ook hem zien en horen we nog regelmatig.

Op zondag **11 augustus** zien wij hier onbekende gast. Dat is **Hans le Grand**. Daarom van hem wat meer achtergrond. Hij is, zo lees ik, vrijzinnig predikant, als zodanig erkend door de Engelse Unitarische kerk. Daarnaast is hij regelmatig gastvoorganger in diensten van Vrijzinnig Nederland. Afgelopen november is hij aan de VU gepromoveerd bij prof. dr Doude van Troostwijk (DG Seminarie) op Een theologie van de religieuze zoeker. Hij schrijft ons daarover: "Religieuze zoekers zijn, in mijn definitie, mensen die zich door verschillende religieuze tradities laten inspireren, zonder zich aan één exclusief te committeren. Het is een manier van met geloof omgaan, die veel voorkomt bij buitenkerkelijken, maar ook binnen de georganiseerde vrijzinnigheid. In mijn proefschrift heb ik de vrijzinnige doopsgezinde theoloog Gordon Kaufman bestudeerd, en daardoor uitgebreid kennisgemaakt met de doopsgezinde theologische traditie."

Op **18 augustus** is het woord aan **Jan Willem Stenvers**. Ook hij heeft een verhaal met Amsterdam, was sterk betrokken met het Zon'shofje als bewoner en als beheerder. Nu is hij predikant in Doopsgezind Utrecht.

De laatste zondag van **augustus, de 25ste**, begroeten we **Henriette van Dunné**. Eerder was zij predikante in diverse doopsgezinde gemeenten; sinds begin dit jaar is zij predikant van de NPB in Wassenaar.

Tenslotte, op **1 september** luisteren we weer naar **Jeanet van Woerden**. De zomercirkel is daarmee rond.

Al met al: ook deze zomer zien we een palet van mooie sprekers en denkers van binnen en buiten de broederschap. Aan het zoeken en vinden wordt altijd, zo begrijpen we, veel zorg besteed. Laten de gasten zich welkom voelen, laat het in de Singelkerk weer een mooie zomer worden.

Gemeente in beweging

H4H excursie - 5 september

De Heilige Vierhoek (H4H) is het samenwerkingsverband tussen de English Reformed Church (Begijnhof), de Oude Lutherse Kerk (Singel), de Doopsgezinde Singelkerk en de R.K. Krijtberg (Singel). Jaarlijks worden er activiteiten georganiseerd, waaronder een uitje. Dit keer is de organisatie van dit uitje in handen van Doopsgezind Amsterdam. Op 5 september zullen we een rondreis maken langs de Vermaningen in de Zaanstreek en daarbuiten.

Programma:

9.00 – Vertrek per bus vanaf het Mr Visserplein
Ontvangst in de Doopsgezinde Kerk in Zaandam met koffie en thee. Daarna een bezoek aan de Vermaningen in Koog aan de Zaan en Westzaan.
12.30 – Lunch in Krommenie

- Na de lunch een bezoek aan de Vermaning in Midden Beemster met bezichtiging van de voormalige pastorie en woonplek van schrijvers Betje Wolff en Aagje Deken.
- Via Edam, ook een pareltje onder de Vermaningen, gaan we naar het Doopsgezinde kerkje aan het Meerpad.
- Daar wordt de dag afgesloten met een drankje en is er tijd om na te praten.
- Om ongeveer 17 uur zullen we terug zijn op het Mr Visserplein in Amsterdam.

Kosten € 40,-

Opgeven zo snel mogelijk, uiterlijk tot 30 augustus, met evt. diëetwensen bij info@doopsgezindamsterdam.nl (of tel. 020-6731926).

DOPERS GESPREK

Maarten Loonen: Klimaatverandering

Op **dinsdag 3 september om 20:15 uur** is Maarten Loonen, universitair hoofddocent aan de Rijksuniversiteit Groningen, te gast bij het Dopersgesprek. Hij is dan net terug van zijn 35e zomeronderzoek op Spitsbergen, waar hij als poolbioloog het ecosysteem van trekvogels bestudeert. Gedurende deze jaren heeft hij uit eerste hand ervaren dat klimaatverandering het snelst optreedt rond Spitsbergen. Tijdens het gesprek zal Maarten zijn kennis en ervaring delen en een emotionele oproep doen. Hoewel hij geen gedetailleerd toekomstbeeld heeft, benadrukt hij dat dit het moment is om alles te doen wat mogelijk is, zodat we onze kleinkinderen kunnen vertellen dat we ons best hebben gedaan.

Opgeven via het inschrijfformulier op doopsgezindamsterdam.nl of per telefoon 020- 6734588

Leerhuis in het najaar

Ons volgende leerhuis zal verzorgd worden door Douwe van der Sluis. Velen van u kennen hem wel, en op veler verzoek is hij gevraagd.

Data – Zaterdag 26 oktober en 2 november; 10.00 – 14.15 uur.

Onderwerp – Centraal zal staan het 6e gebod: 'Je zult niet doden' (Exodus 20:13) samen met verhalen van Kain en Abel, Koning David en natuurlijk - als vanouds - Rabbijnse midrasjiem en commentaren.

Noteert u alvast de data?

Het leerhuis gaat door met minimaal 10 deelnemers.
Na de zomer krijgt u meer informatie.

*Met vriendelijke groet,
Rimke van der Veer
Doopsgezind Amsterdam*

Collectebestemmingen juli en augustus

Het team

Essemie van Dunné
voorganger, jongeren-
en opbouwwerker
in Noord
t 06 48 35 07 25
e.vandunne@
doopsgezindamsterdam.nl

Joke van der Heide
jongerenwerk
t 06 17 96 43 71
j.vanderheide@
doopsgezindamsterdam.nl

Henk Leegte
predikant
t 06 45 62 62 70
h.leegte@
doopsgezindamsterdam.nl

Ewoud Roos
predikant
t 06 34 11 50 00
e.roos@
doopsgezindamsterdam.nl

Liliane van der Steur
jeugdwerker
t 06 21 39 75 44
l.vandersteur@
doopsgezindamsterdam.nl

14 juli – Stichting voor vluchteling- studenten UAF

Het UAF zet zich in voor de ontwikkeling van gevluchte studenten en professionals en hun integratie op de Nederlandse arbeidsmarkt. Dat doet het al sinds 1948. Het behartigt hun belangen, geeft advies en biedt begeleiding en financiële steun. Het deelt kennis en ervaring met onderwijsinstellingen, werkgevers en gemeenten.
NL41 INGB 0000 0763 00; t.n.v. Stichting vluchtelingstudenten te Utrecht..

21 juli – 'Uit het krijt'

Met het project 'Uit het Krijt' worden kwetsbare mensen met beperkte schulden (maximaal € 5.000,-) geholpen bij het simpel en snel aflossen van schulden. In de meeste gevallen komt deze groep met beperkte schulden niet in aanmerking voor een schuldhulpverleningstraject. Nadat aan een aantal criteria is voldaan, worden de schulden binnen vier weken door het project 'Uit het Krijt' afgelost, waarbij vervolgens altijd begeleiding wordt gegeven om niet opnieuw schulden te krijgen.
NL26 TRIO 0379 4247 70 t.n.v.
De regenboog groep

28 juli – Amsterdam Underground Tour

Wandel mee en zie de binnenstad eens van een heel andere kant. De stadsgidsen van Amsterdam Underground hebben een zwervend bestaan gekend en willen hun verhalen en ervaringen met je delen. De Amsterdam Underground tour is voor de deelnemers een ontdekkingstocht, maar voor de gidsen het sluitstuk van een persoonlijke queeste. Waardigheid en zelfrespect
NL26 TRIO 0379 4247 70 t.n.v. Amsterdam Underground Coöperatie U.A.

4 augustus – Stoelenproject

Het Stoelenproject is de meest laagdrempelige avond- en nachtopvang van Amsterdam. Van 15 september tot 30 april realiseert men, sinds 1989, ieder seizoen weer 12.000 overnachtingen met 90 vrijwilligers. De opvang is sober, maar veilig, warm en gratis. Elke avond en nacht verblijven er 50 daklozen in deze opvang aan de Marnixstraat.
NL42 INGB 0001 3205 98 t.n.v.
Stoelenproject, Amsterdam

11 augustus – Stichting Kruispost

De stichting Kruispost geeft primaire medische hulp aan onverzekerden die tussen wal en schip vallen en mensen in geestelijke nood d.m.v. de exploitatie van een medisch centrum in de binnenstad waar gratis medische en psychosociale hulp wordt gegeven. De aard van de hulpverlening is vergelijkbaar met die van een huisartsenpraktijk.
NL22 ABNA 0437 2953 70 t.n.v.
St. Vrienden Kruispost

18 augustus – Stay Tuned

De Stichting StayTuned streeft naar een gezonde toekomst voor de orgelcultuur, die wordt geschaagd door de aanwas van jonge organisten. Zij wil kostbaar monumentaal erfgoed in stand én in gebruik houden. Orgels moeten goed bespeeld blijven worden door professionals en goede amateurs. Zij streeft naar talentontwikkeling van orgel spelende jongeren/tieners. Voor meer informatie: staytunednu.weebly.com/stichting.html
NL57 TRIO 0320 2048 39 t.n.v.
Arjan Schippers

25 augustus – Stichting voor vluchteling-studenten UAF

NL41 INGB 0000 0763 00 t.n.v. Stichting vluchtelingstudenten te Utrecht – Zie 14 juli

1 september – 'Uit het krijt'

NL26 TRIO 0379 4247 70 t.n.v.
De regenboog groep – Zie 21 juli

Als u niet in de dienst aanwezig kon zijn en toch iets wilt bijdragen aan het project kunt u dat via het aangegeven bankrekeningnummer doen of via de Givt-app.

Agenda

Juli en augustus 2024

(kerkdiensten: zie achterkant)

• 14 juni	Singelkerkconcert Club Classique	Singelkerk	16.00 *
• 26 aug	Grachtenfestival: Barbicon Quartet	Singelkerk	11.00**
• 19 aug	Grachtenfestival: A. Pedano en P. Suaste	Meerpad	11.00
• 3 sept	Dopers gesprek: M. Loonen; klimaat	Singelkerk	20.15*
• 5 sept	H4H bezoek aan Vermaningen in N.H.	Mr. Visserplein	9.00*

* zie elders in dit blad ** zie website: www.doopsgezindamsterdam.nl/programma

SINGELKERKCONCERT 14 JULI Concert Club Classique

Op zondagmiddag 14 juli, om 16:00 uur, zal het tweede concert in de serie Singelkerkconcerten plaatsvinden. Club Classique komt je overal tegen: in het theater, het café, thuis op de buis of zomaar in het wild op een weiland. Een voorstelling van Club Classique zit vol spannende combinaties, onverwachte twists en ontroerende verhalen. Op 14 juli zal de middag geheel in het teken staan van jong en ouder. Geen Club Classique zonder cellist Leonard Besseling en violiste Myrthe Helder. Ook zal ik de beroemde toccata van Widor spelen. Pianist Jorian van Nee en altvioliste Anuschka Pedano vertegenwoordigen de twintigers en tiener Adinda van Delft is de jongste van het stel. Deze 15-jarige violiste speelt niet alleen mee in het meeslepende piano-kwintet van Dvořák, maar laat ook als

solist van zich horen in het prachtige langzame deel uit het vioolconcert van Bruch. De romanze van Jorian van Nee, die naast piano spelen ook componeert, is geïnspireerd op muziek van Bruch, dus mag op dit programma niet onderbreken. Rondom de muziekstukken vertellen de musici waarom ze juist voor deze composities hebben gekozen. Kortom: een gevarieerd programma vol hoog-romantiek, enthousiaste musici van alle leeftijden en verrassende uitstapjes.

Muzikanten:

- Jorian van Nee – piano
- Jeroen Koopman – orgel
- Myrthe Helder & Adinda van Delft – viool
- Anuschka Pedano – altviool
- Leonard Besseling – cell

Kaarten: à € 17.50 bestellen via website van de DGA of per tel. 020- 6734588.

Kopij voor het volgende nummer vóór 11 augustus 2024 sturen aan Mieke Krebber
Mail: m.krebber@chello.nl
Adres: Dulcie Septemberpad 73,
1093 NK Amsterdam
(telefoon 020-6731926).

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet op te nemen.

Secretariaat en administratie

Singel 452
1017 AW Amsterdam
kerk (020) 623 45 88
kosterij@doopsgezindamsterdam.nl
secretariaat (020) 624 65 73
secretaris@doopsgezindamsterdam.nl
boekhouding (020) 627 70 72
gironummer
NL11INGB0000141442 (VDGA)
website:
www.doopsgezindamsterdam.nl
website van de ADS: www.ads.nl

COLOFON

idA, in dit Amsterdam
Maandblad voor geloof
en gemeentelven van
Doopsgezind Amsterdam.

Redactie

Joke van der Heide
Thijs van Hoogstraten
Karen Lammers
Liliane van der Steur
Wim de Vries Lentsch
Mieke Krebber (eindredacteur)

Ontwerp en realisatie

Ontwerpgroep Lâle, www.lale.nl
(033) 462 46 93

Verzending idA via het secretariaat:
e-mail: secretaris@doopsgezindamsterdam.nl

KERKDIENSTEN JULI EN AUGUSTUS 2024

	Singelkerk Centrum 10.30 uur	Meerpad Noord 10.15 uur	Collectebestemming
14 juli	Ds H. Leegte*		Stichting voor vluchteling-studenten UAF NL41 INGB 0000 0763 00 t.n.v. Stichting vluchtelingstudenten te Utrecht
21 juli	Ds J. van Woerden-Surink		'Uit het krijt' NL26 TRIO 0379 424770 t.n.v. de regenboog groep
28 juli	M. van Hoogstraten		Amsterdam Underground Tour NL26 TRIO 0379 424770 t.n.v. Amsterdam Underground Coöperatie U.A.
4 aug	Ds J.E. Klanderman		Stoelenproject NL42 INGB 0001 320598 t.n.v. Stoelenproject, Amsterdam
11 aug	H. le Grand		Kruispost NL22 ABNA 0437 2953 70 St. Vrienden Kruispost
18 aug	Ds J.W. Stenvers		Stay Tuned NL57 TRIO 0320 2048 39 t.n.v. Arjan Schippers
25 aug	Ds H.V.A. van Dunné		Stichting voor vluchteling-studenten UAF NL41 INGB 0000 0763 00 t.n.v. Stichting vluchtelingstudenten te Utrecht
1 sept	Ds J. van Woerden-Surink	E.M.L. van Dunné	'Uit het krijt' NL26 TRIO 0379 424770 t.n.v. de regenboog groep

* Kom-in-de-kring en Kinderkerk